



**Силабус навчальної дисципліни**  
**«Психологія особистості»**

<b>Галузь знань</b>	<b>03 Гуманітарні науки</b>
<b>Спеціальність</b>	<b>035 Філологія</b>
<b>Рівень вищої освіти</b>	<b>Перший (бакалаврський)</b>
<b>Спеціалізація</b>	<b>035.052 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – італійська</b>
<b>Освітньо-професійна програма</b>	<b>Італійська мова і література, друга іноземна мова, переклад</b>
<b>Статус дисципліни</b>	<b>Вибіркова дисципліна</b>
<b>Мова навчання</b>	<b>Українська</b>
<b>Семестр</b>	<b>II</b>
<b>Кількість кредитів ЄКТС</b>	<b>3</b>
<b>Форма підсумкового контролю</b>	<b>Залік</b>
<b>Викладач</b>	Світлана ФЕДЬКО, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології і туризму
<b>Анотація навчальної дисципліни</b>	<p>Курс «Психологія особистості» є варіативною дисципліною. Включає в себе один організаційний модуль та три змістовних модуля. У <i>першому розділі</i> дається уявлення про проблему особистості в психології, поняття «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість», «особистість як суб'єкт життя»; розглядаються категорії і підструктури властивостей людини, особистість як продукт історико-еволюційного і онтогенетичного розвитку, особистість як представник певної системи суспільних відносин, саморозвиток особистості, особистісна зрілість, самопрезентація особистості і її психологічна функція, дослідження особистості в різних культурах. У <i>другому розділі</i> дається уявлення про основні психологічні підходи до дослідження особистості: психодинамічний напрямок, поведінковий напрямок, когнітивний та гуманістичний напрямки. У <i>третьому розділі</i> розглядається динаміка психічного розвитку особистості. Таким чином, головною метою вивчення курсу «Психологія особистості» є сприяння розумінню студентами сутності феномену «особистість», теоретичних та емпіричних підходів до вивчення особистості, чинники формування людини як суб'єкта життєтворчості у процесі соціалізації. Це, в свою чергу, має сприяти аналізу і прогнозуванню студентами поведінки особистості у конкретній ситуації міжособистісної взаємодії та підвищенню загальної психологічної культури студентів.</p>

<b>Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)</b>	<b>3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:</b>		
		<b>Денна/вечірня форма навчання</b>	<b>Заочна форма навчання</b>
	лекції	10 год.	-
	семінарські заняття	20 год.	-
	консультації	-	-
	самостійна робота	60 год.	-
<b>Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни</b>			
<b>Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)</b>	Мета курсу – сприяти розумінню студентами сутності феномену «особистість», теоретичних та емпіричних підходів до її дослідження та чинників становлення; сприяти підвищенню загальної психологічної культури студентів.		

### Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)

#### **Курс спрямований на розвиток у студентів таких загальних компетентностей:**

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою якісно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іспанською мовою.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

#### **Дисципліна зорієнтована на набуття таких фахових компетентностей:**

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати іспанську, другу іноземну мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

ФК18. Володіння експресивними, емоційними, логічними засобами іспанської мови, другої іноземної мови та української для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації в усній та писемній формах.

ФК21. Здатність представляти результати наукового дослідження, дотримуючись правил академічної доброчесності; ефективно і компетентно брати участь в різних формах ділової та/або наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі гуманітарних наук.

ФК22. Продуктивно працювати самостійно або у команді, розуміти і поважати різновид та мультикультурність, забезпечуючи, таким чином, соціальну взаємодію та залучення до здорового способу життя.

### Чому можна навчитися (результати навчання з дисципліни)

#### **ЗНАТИ:**

- 1.1. взаємозв'язок спілкування і діяльності
- 1.2. техніки і прийоми спілкування, правила слухання, ведення бесіди, переконання
- 1.3. джерела, причини, види і способи вирішення конфліктів у спілкуванні
- 1.4. етичні принципи спілкування.

#### **УМІТИ:**

- 2.1. розуміти повідомлення у рамках визначеної ситуації спілкування; будувати повідомлення, що відображає певний комунікативний намір
- 2.2. визначати найбільш ефективні засоби психологічного впливу на аудиторію
- 2.3. аналізувати ефективність спілкування, виявляти оптимальні умови спілкування, встановлювати адекватні міжособистісні стосунки в різних ситуаціях спілкування

#### КОМУНІКАЦІЯ:

- 3.1. здатність розробляти процедуру і техніку спілкування з метою запобігання міжособистісних та міжгрупових конфліктів семінарські заняття, комунікативний практикум
- 3.2. здатність ефективно формувати комунікативну стратегію в різних професійних ситуаціях

#### АВТОНОМНІСТЬ І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ:

- 4.1. здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності
- 4.2. приймати самостійні рішення та відстоювати погляди у розв'язанні професійних завдань

#### Навчальна логістика (тематичний план)

Тема 1. Категорії і підструктури властивостей людини.  
 Тема 2. Особистість як продукт історико-еволюційного, онтогенетичного розвитку, представник певної культури і системи суспільних відносин.  
 Тема 3. Психодинамічний напрямок (З. Фрейд, К. Юнг, А. Адлер).  
 Тема 4. Поведінковий напрямок (Дж. Уотсон, І.П. Павлов, Б. Скіннер та ін.) і когнітивний напрямок (Дж. Келлі, Р. Кеттелл, Г. Айзенк).  
 Тема 5. Гуманістичний (екзистенційний і трансперсональний) напрямок (А. Маслоу, К. Роджерс, С. Гроф, Р. Мей).  
 Тема 6. Діяльнісний підхід до розуміння особистості (О.М. Леонтьєв, Л.І. Божович, В.М. Мясищев, В.А. Ядов).  
 Тема 7. Психічний розвиток дитини, підлітка і юнака.  
 Тема 8. Психологічні етапи і проблеми життя дорослої людини

#### Система оцінювання результатів навчання

У структурі кожного модуля з навчальної дисципліни «Психологія спілкування» оцінюються такі складники:

Аудиторна робота студента	Самостійна робота студента	Модульна контрольна робота
------------------------------	-------------------------------	-------------------------------

#### Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів

Аудиторна робота студентів включає семінарські та/або практичні заняття.

«5»	студент демонструє вільне володіння матеріалом теми семінару; вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та першоджерела; вміє вводити та використовувати власні класифікації, аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки
«4»	студент демонструє задовільне володіння матеріалом теми семінару; відповідь на проблемні запитання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал та вивчення першоджерел; допускає несуттєві (які кардинально не міняють суть) помилки у визначенні понять та категорій і т.ін.
«3»	студент частково володіє матеріалом теми семінару; формулюючи відповідь на питання, репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу та/або основного підручника; допускає помилки у визначенні понять та категорій і т.д.; нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання

«2»	студент демонструє нездатність розкрити питання семінару; допускає багато суттєвих помилок у визначенні понять та категорій і т.ін.
-----	---

**Рейтинговий бал за роботу протягом семестру** обчислюється шляхом помноження середнього арифметичного оцінок за аудиторну та самостійну роботу студента (середнє арифметичне округлюється до десятої частки) на 10. Відсутність на занятті оцінюється в 0 балів.

**Критерії оцінювання самостійної роботи студентів.** До самостійної роботи студентів відносяться: реферування рекомендованої літератури, підготовка наукових оглядів, презентацій із зазначеної теми, підготовка доповідей на семінарах, творчих проєктів тощо.

Критерії оцінювання включають: повноту і логічність розкриття обраної теми, її відповідність науковим фактам і теоріям, стилістичну та орфографічну грамотність, коректність висновків, якість презентації та відповідність оформлення літератури прийнятим стандартам.

«5»	студент демонструє вичерпне висвітлення обраної проблематики, чіткий виклад матеріалу, ґрунтовний аналіз, використання інформації широкого діапазону, творче оперування матеріалом, робота виконана правильно і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань
«4»	наявне якісне реферування матеріалу з обраної проблематики, але з уривчастим аналізом матеріалу; робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, відбиває належний рівень знань; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань.
«3»	Студент виконав систематизований та логічний виклад матеріалу, але робота містить помилки, відбиває недостатній рівень знань та недостатню сформованість умінь оформлення та представлення та роботи
«2»	Студент здійснив фрагментарне викладення матеріалу, не зрозумів змісту основних положень, не сформулював належні висновки, що впливають з опрацьованого матеріалу, не підготував належну презентацію

### **Критерії оцінювання модульної контрольної роботи**

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі студенти виконують модульні контрольні роботи з усіх дисциплін.

Модульні контрольні роботи оцінюються в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

• **для дисципліни «Психологія спілкування»:**

<b>«відмінно»</b>	– 50 балів;
<b>«добре»</b>	– 40 балів;
<b>«задовільно»</b>	– 30 балів;
<b>«незадовільно»</b>	– 20 балів.
<b>Неявка на МКР</b>	– 0 балів.

**Семестровий рейтинговий бал** є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

### **Оцінювання модульної контрольної роботи**

«5»	при виконанні завдання студент показав широку обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки.
«4»	при виконанні завдання студент показав достатню обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, але виявляє при цьому недостатнє вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коментарі і висновки.
«3»	при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, низьке розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, труднощі у проведенні аналізу психологічної ситуації або емпіричних даних та формулюванні коректних та вірних коментарів і висновків.
«2»	при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, нерозуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, невміння проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки.

## ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

### Залік

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і, в разі успішного складання, отримують відмітку «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – Е та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то в залікову відомість виставляється відмітка «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС, а також семестровий рейтинговий бал.

### Структура заліку

Залік проводиться у формі співбесіди на основі тематичної структури пройденого курсу.

#### Критерії оцінювання відповіді на заліку:

<b>Зараховано</b> (в шкалі ЄКТС – Е та бал 60)	студент демонструє вільне або задовільне володіння матеріалом; вміє самостійно знайти відповідь на проблемні питання; може аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки
<b>Не зараховано</b> (в шкалі ЄКТС – FX та бал 59 та нижче)	студент показав обмежену обізнаність у змісті матеріалу, нерозуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, невміння проводити аналіз психологічної ситуації та формулювати коректні висновки.

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за таблицею:

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	

<div>66 – 74</div> <div>60 – 65</div> <div>40 – 59</div> <div>39 і менше</div>	<div>D</div> <div>E</div> <div>FX</div> <div>F</div>	<div>задовільно</div> <div>незадовільно з можливістю повторного складання</div> <div>незадовільно з обов’язковим повторним курсом</div>	
<b>Політика курсу</b>	<p>Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Здобувачі вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем зобов’язані відвідувати аудиторні заняття, виконувати завдання з самостійної роботи і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Якщо студенти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми, терміни відпрацювання пропущених занять із навчальної дисципліни узгоджує з викладачем.</p> <p>Під час роботи над усними/письмовими завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень;</li> <li>• використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів;</li> <li>• видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту;</li> <li>• несамотійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми);</li> <li>• фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи;</li> <li>• посилання на джерела, які не використовувалися у роботі,</li> <li>• залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.</li> </ul>		
<b>Рекомендована література</b>	<p><b>Основна:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. М’ясоїд П. А. Загальна психологія: Навч. посіб. К.: Вища шк., 2004. 487 с.</li> <li>2. Москалець В. П. Психологія особистості. Навчальний посібник. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. 262 с.</li> <li>3. Крушельницька Я.В. Фізіологія і психологія праці. Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2000. 232 с. (5.4. <i>Психічні властивості особистості, їх розвиток і прояви в трудовій діяльності</i>).</li> <li>4. Бондаренко А.Ф. Основы психологии. Учебник для студентов факультета славянских языков КНЛУ. К.: Изд. Центр КНЛУ, 2009. 254 с.</li> <li>5. Кулагіна І.Ю., Колюцкий В.Н. Вікова психологія: Повний життєвий цикл розвитку людини. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. М.: ТЦ «Сфера», 2001. 464с.</li> </ol> <p><b>Додаткова:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Грись А.М., Максименко М.Ю., Моторна Т.М. Емоційні чинники самоактуалізації як механізм активізації особистісних ресурсів // Актуальні проблеми психології Т. XI Випуск 18. С. 46-64.</li> <li>2. Поклад І.М. Концептуальні уявлення про особистість у науковому доробку вітчизняних психологів. <i>Актуальні проблеми психології</i>. Збірник наукових праць. Т.9. Вип.12. 2019. С.258-267.</li> <li>3. Проблеми саморозвитку особистості в сучасному українському соціумі : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (21 берез. 2019 р.) / НЮУ ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2019. 126 с.</li> </ol>		

- |  |   |
|--|---|
|  | <p>4. Психологічні ресурси особистості: соціально-психологічний зміст. Збірник наукових праць за матеріалами науково-практичної конференції. Ізмаїл: РВВ ІДГУ. 2019. 87 с.</p> <p>5. Стойков І.С. Самореалізація особистості (гештальттерапевтичний напрямок). <i>Персонал</i>. Київ, 2011. №3. С. 74-82.</p> <p>6. Психологія саморозвитку особистості: збірник наукових праць/ за ред. Н.В. Чепелевої, Я.Ф. Андреєвої. Чернівці. Київ, 2016. 284 с.</p> <p>7. Турбан В.В. Генеза та розвиток поняття «особистість» в українській культурі. <i>Актуальні проблеми психології</i>. Збірник наукових праць. Т.7. Вип. 49. 2020. С. 99-109.</p> <p>8. Чубук Р. Рефлексія як особистісний ресурс для професійного розвитку майбутніх соціальних працівників. <i>Актуальні питання гуманітарних наук</i>. Вип 31, том 4, 2020. С. 238-243</p> |
|--|---|

Інформаційні ресурси в Інтернеті	